

EGSO Vijesti Siječanj 2024

Belgijsko predsjedanje Vijećem Europske unije:

KRATAK PRIKAZ POSLODAVCA

Osim što je Belgija preuzela predsjedanje Vijećem Europske unije, sama Belgija i njezini entiteti suočeni su s važnim izborima tijekom prve polovice 2024. Na nacionalnoj razini, nadolazeći izbori mogli bi navesti belgijske donositelje odluka da budu oprezni kako bi okončali mandat u pozitivnom smislu. Trenutačne prednosti poput rasta BDP-a iznad prosjeka EU-a i slabosti poput javnog duga iznad prosjeka EU-a izazivaju različite komentare. Na razini EU-a, unatoč impresivnim postignućima tima na odlasku, broj prijedloga preostalih od španjolskog predsjedanja je ogroman. Euroskepticizam nije visok u Belgiji, a premijer Alexander De Croo mogao bi s pravom tvrditi da je Europa u belgijskom DNK, ali javno mnijenje ne pokazuje isti snažan, entuzijastičan proeuropski duh kao prije.

Sedmerostranačka vladina koalicija, koja se proteže od Zelenih do desnog centra, predstavila je svoje ambicije pod trostrukim sloganom: Zaštiti – Ojačaj – Pripremi. To uključuje značajan društveni program, uključujući mobilnost radnika, mentalno zdravlje i održivu socijalnu zaštitu. Očekuje se da će deklaracija o budućem socijalnom programu EU-a, s fokusom na Europski stup socijalnih prava, biti rezultat sastanka na vrhu u La Hulpeu (sredinom travnja): socijalni partneri morat će zahtijevati svoju autonomiju i poštivati načela supsidijarnosti i nacionalne provedbe u tom pogledu.

Poslovna zajednica očekuje da belgijsko predsjedništvo posveti dužnu pozornost konkurentnosti gospodarstva EU. Belgija je mala zemlja i ne može sama pokrenuti industrijsku politiku sposobnu odgovoriti na izazove koje postavlja američki Zakon o smanjenju inflacije i državno kontrolirano širenje interesa Narodne Republike Kine. Potrebno je razmisliti o izazovima s kojima se suočava tvrtka kao što je Volvo Cars,

koja ima veliku proizvodnu jedinicu u blizini Genta i čije je tržište SAD jedno od glavnih izvoznih tržišta. Ni Belgija ni Švedska nemaju sredstava za pružanje potpore u istoj mjeri kao neke druge, veće države članice. Iz tog razloga Belgija će biti u korist koherentnih politika EU-a za poticanje konkurentnosti, a ne unutarnje konkurencije kroz državne potpore unutar Europe.

Poseban zahtjev poslovne zajednice bit će smanjenje birokracije, posebno u pogledu dozvola i zahtjeva za izvješćivanjem, gdje bi kvalitetne informacije trebale imati jasan prioritet nad količinom informacija koje treba deklarirati: kada Komisija obeća da će smanjiti takve zahtjeve za 25 % htjet ćemo vidjeti dokaze o tome. Ipak, belgijsko predsjedanje trebalo bi biti prilika da se bolje upoznaju belgijske priče o uspjehu: od proizvodnje cjepiva do jaružanja u cijelom svijetu, Belgija ima više razloga za ponos nego špekulacijama, čokoladom, stripovima i pivom.

Uz dvostruku zelenu i digitalnu tranziciju, trenutnu zabrinutost oko ukrajinskog otpora ruskom napadu i nastavak borbi na Bliskom istoku te dugoročnije izazove kao što su naša sve starija društva, poslovna zajednica bi pozdravila predsjedništvo koje podržava industrijski razvoj kako bi se potaknuo održivi rast koji će stvoriti radna mjesta i donijeti prosperitet diljem Europe. To znači da se mora poboljšati način na koji jedinstveno tržište funkcionira, s dobro uravnoteženim politikama vanjske trgovine, poticanjem razvoja vještina i inovacija te boljim uvjetima za pristup energiji, strateškim sirovinama i financiranju za velika i mala poduzeća.

Razvijanje nove europske strategije za unutarnje tržište

Između nastanka ideje o jedinstvenom europskom tržištu u 1980-ima, njegovog dizajna i pokretanja u ranim 1990-ima, mnoge povijesne promjene dogodile su se na našem kontinentu i šire. Od tada se sama EU više nego udvostručila u veličini i

članstvu, nosila se s krizama i sukobima, s prirodnim, gospodarskim, društvenim i tehnološkim izazovima. A u međuvremenu se dramatično promijenila i geopolitička situacija. U Aziji se uzdigla nova supersila koja se pretvorila u sustavnog suparnika EU na mnogim razinama. Tijekom godina, načela unutarnjeg tržišta, tj. slobodnog kretanja roba, usluga, kapitala i rada pokazala su se blagodatima za gospodarski učinak EU-a. Ostaje, međutim, daleko od savršenog.

Provedba zajednički dogovorenih pravila može biti prilično neujednačena, administrativni zahtjevi su se namnožili, a kapaciteti za nadzor tržišta su ograničeni.

Osim toga, danas se unutarnje tržište bori s proturječnim ciljevima:

- zahtjevi za subvencijama od strane industrije, ali i drugih aktera na nacionalnoj razini nasuprot pozivima da se ograniče državne potpore i održe jednaki uvjeti u svim državama članicama;
- zahtjevi lokalne proizvodnje za zadržavanje stvaranja vrijednosti i radnih mjesta u Europi nasuprot zahtjevima za otvorenim tržištima i pristupom njima kao načinu da se oстане troškovno konkurentan s globalnom konkurencijom i da se potrošačima osiguraju pristupačni proizvodi;
- pristup neophodnim sirovinama za proizvodnju robe od automobila, do vjetroturbina ili solarnih panela, do kuhinjskih ili vrtnih uređaja, u odnosu na uvjete opskrbe tim resursima, kao što su jamstvo radnih i ekoloških standarda i natjecanje s konkurentima za takve resurse.

Otvorenost tržišta i granica EU-a, ključni aspekt izvornog razmišljanja o jedinstvenom tržištu, postala je nedostatna u svijetu koji više ne poštuje multilateralno dogovorena pravila međunarodne trgovine.

Zapravo, postoji opasnost da se pretvori u ranjivost za EU ako nije opremljena nekim zaštitnim mjerama, kao što je strogi nadzor kvalitete i sigurnosti proizvoda koji ulaze

na tržište EU ili provjera ulaganja i povezanih ciljeva od strane ulagača. U svijetu koji se okreće od multilateralnih sustava temeljenih na pravilima prema državama koje ograničavaju ili ograničavaju pristup resursima na temelju svojih nacionalnih interesa, ekonomija globalizacije, međunarodno integriranih opskrbnih lanaca više ne funkcionira.

Unutarnje tržište koje se temeljilo na tim pravilima stoga treba novu strategiju. Trebao bi se usredotočiti na nekoliko aspekata: europsku industrijsku politiku, povoljan okvir za poduzeća i mala i srednja poduzeća, poduzeća socijalne ekonomije, javnu potporu europskom projektu, pravilno organizirane i učinkovite usluge od općeg interesa te korake za očuvanje i razvoj našeg društvenog modela.

Dovršenje tržišta kapitala EU-a ključno je za produbljivanje unutarnjeg tržišta. Tržište kapitala trebalo bi biti usmjereno na financiranje proizvodnje, kupnje i protoka roba i usluga, posebice podupiranjem istraživanja, razvoja i inovacija i usluga od općeg interesa, te poticanjem poduzetništva. Nadalje, prioritet treba dati politikama koje pružaju okvir za inovacije privatnih tvrtki i favoriziraju inovacije kroz pristup rizičnom kapitalu i suradnju između industrije i znanosti. Provedba pravne stečevine mora biti daljnji prioritet za jačanje unutarnjeg tržišta. Nažalost, mnoga od tih pravila nisu prenesena u nacionalni zakon, provode se na vrlo različite načine ili se primjenjuju u vrlo različitim stupnjevima. To je ozbiljna i značajna prepreka nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Nacionalna i regionalna tijela moraju bolje surađivati u usklađivanju svojih administrativnih postupaka, čineći ih interoperabilnijima i koristeći dostupna tehnološka rješenja.

Potreban je novi sustav suradnje za pronalaženje najboljih rješenja, a novi duh suradnje između država članica ključan je za stvaranje istinskog osjećaja europskog identiteta. Uvođenje paneuropske građanske i društvene službe koju bi trebao

obavljati svaki mladi Europljanin mogao bi biti jedan od načina poboljšanja razumijevanja onoga što drugi narodi, zemlje i kulture trebaju.

Vijesti skupine poslodavaca siječanj:

https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2024-01/Newsletter%20January_EN_FINAL.pdf

EGSO vijesti siječanj: <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/eesc-info/012024>

584. PLENARNO ZASJEDANJE Siječanj 2024.

Datum: 17-18/01/2024
Mjesto održavanja: Europska komisija
Dvorana: Zgrada Charlemagne (GASP)
Prvi dan plenarnog zasjedanja: 17/01/2024, 14:30 – 18:30
Drugi dan plenarnog zasjedanja: 18/01/2024, 9:00 – 13:00

RASPRAVE

Prioriteti belgijskog predsjedanja Vijećem Europske unije u području gospodarstva i socijalne Europe, sudjeluje predstavnik/predstavnica belgijskog predsjedništva Vijeća Europske unije, u srijedu, 17. siječnja 2024. u 17:00 sati

Prioriteti belgijskog predsjedanja Vijećem Europske unije, sudjeluje **David Clarinval**, *potpredsjednik vlade i ministar zadužen za srednju klasu, samozaposlene, MSP-ove, poljoprivredu, institucijske reforme i demokratsku obnovu Belgije*, u četvrtak, 18. siječnja 2024. u 9:00 sati

Belgijsko predsjedništvo Vijeća EU-a traži potporu EGSO-a svojim ključnim prioritetima
18/01/2024

David Clarinval, potpredsjednik vlade Belgije, s predsjednikom EGSO-a Oliverom Röpkeom na plenarnom zasjedanju

Konkurentnost, MSP-ovi i socijalna uključenost u središtu su programa belgijskog predsjedništva.

U prvoj polovici 2024. Belgija obnaša trinaesto predsjedanje Vijećem Europske unije, a prioriteti su bili predmet dviju rasprava koje je EGSO organizirao 17. i 18. siječnja na plenarnom zasjedanju.

*Belgijsko predsjedništvo vrlo je dobro uključilo socijalne partnere i organizirano civilno društvo u svoj rad. To nam omogućuje da doprinosimo radu civilnog društva u ovim ključnim vremenima, prije europskih izbora“, komentirao je predsjednik EGSO-a **Oliver Röpke**.*

Aktualno predsjedništvo dolazi na kraju institucijskog ciklusa Europske unije. Belgijanci će morati upravljati posljednjim velikim zakonodavnim kompromisima između Vijeća EU-a i zastupnika u Europskom parlamentu tijekom sljedećih tjedana. Istodobno će voditi Vijeće EU-a tijekom kampanje za Europski parlament i same europske izbore, kada će Europljani htjeti čuti o budućem smjeru EU-a, sljedećim prioritetima i prilagodbama trenutačnih politika.

David Clarinval, potpredsjednik vlade i ministar za srednju klasu, samozaposlene osobe, MSP-ove i poljoprivredu, institucionalnu reformu i demokratsku obnovu, objasnio je stajališta belgijskog predsjedništva o reformi zajedničke poljoprivredne politike, socijalnoj zaštiti samozaposlenih osoba i industrijskoj politici EU-a: *„Europsko zakonodavstvo utječe na poduzeća i radnike koje predstavlja EGSO. Zahvalni smo na mišljenjima koja je Odbor iznio jer će ona biti vrlo korisna u radu koji treba obaviti“.*

Belgijsko predsjedništvo već je zatražilo od EGSO-a 13 savjetodavnih mišljenja o odnosu između gospodarskog upravljanja, dugoročnog uključivog rasta i održive sigurnosti te moći socijalne ekonomije u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Pridonijet će raspravama o Strateškom programu za razdoblje 2024. – 29., koji bi čelnici EU-a trebali donijeti u lipnju 2024. kao plan i ciljeve Unije za sljedećih pet godina. Kao doprinos Strateškom programu za razdoblje 2024. – 2029. belgijsko predsjedništvo donijet će u travnju međuinstitucijsku izjavu o budućem socijalnom programu EU-a. Ovaj će dokument potpisati europske institucije, socijalni partneri i organizacije civilnog društva.

Jedan od prioriteta belgijskog predsjedništva, čiji je moto „Zaštita, jačanje, priprema“, jest „provođenje zelene i socijalne tranzicije“. Cilj je osigurati da i gospodarstvo i društvo i dalje imaju koristi od ambicioznog zelenog plana EU-a i zajedničkog rješavanja trostruke krize klime, gubitka biološke raznolikosti i onečišćenja zraka. Drugi je prioritet „jačanje socijalnog i zdravstvenog programa“, tj. podupiranje pravedne mobilnosti radne snage, mentalnog zdravlja na radnom mjestu i pristupa održivoj socijalnoj zaštiti, što je u središtu dijaloga socijalnih partnera EGSO-a.

Belgijsko predsjedništvo također se želi usredotočiti na „jačanje europske konkurentnosti“, među ostalim daljnjim radom na postizanju jednakih uvjeta za poduzeća, posebno MSP-ove, kako bi se mogli pošteno natjecati, kako u Europi tako i na globalnoj razini. Trenutačno predsjedništvo namjerava nastaviti ulagati napore Unije u provedbu uravnotežene trgovinske politike i očuvanje (ili obnovu) međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima u okviru „promicanja globalne Europe“.

Planiranje prekogranične energetske infrastrukture, povezano s usvajanjem mišljenja TEN/823 „Planiranje prekogranične energetske infrastrukture“, sudjeluje Tinne Van der Straeten, <i>ministrica</i> četvrtak, 18. siječnja 2024.

EU mora poboljšati svoju energetska infrastrukturu između susjednih država članica
18/01/2024

Na siječanjском plenarnom zasjedanju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO) održana je rasprava o planiranju energetske infrastrukture, u kojoj je istaknuto da su transnacionalne elektroenergetske i plinske mreže ključne za povezivanje Unije i da ih je potrebno ojačati ciljanim ulaganjima.

Prekogranični tokovi energije ključni su za opskrbu različitih država članica električnom energijom i plinom. To znači da se energetska infrastruktura mora nadograditi interkonekcijskim vodovima između susjednih zemalja kako bi se povećao održivi energetska kapacitet Unije.

[Mišljenje EGSO-](#) a na zahtjev belgijskog predsjedništva Vijeća EU-a, usvojeno na plenarnom zasjedanju Odbora 18. siječnja 2024., daje jasnu poruku o tom pitanju.

EU bi posebnu pozornost trebao posvetiti razvoju mreže te je potrebno uložiti znatna sredstva kako bi se potaknulo europsko gospodarstvo i stvorila visokokvalitetna radna mjesta koja poštuju okoliš.

Mi u EGSO-u smatramo da je za postizanje zelene tranzicije i strateške energetske autonomije ključno napraviti strukturnu promjenu u našem energetska sustavu, izjavio je predsjednik EGSO- a Oliver Röpke tijekom rasprave održane u vezi s usvajanjem mišljenja.

Posljednje dvije godine obilježena je energetska krizom koja je utjecala na egzistenciju europskih građana i dovela do krize troškova života. Sada je vrijeme za istinsko rješavanje tih pitanja koja čine samu strukturu energetska sustava EU-a – počevši od naših energetska mreža, dodao je.

Belgijska ministrica energetike **Tinne Van der Straeten naglasila je da** je prelazak na čistu energiju, nastao zbog klimatske nužnosti, sada gospodarski i sigurnosni imperativ te da je međupovezanošću stvoren fleksibilniji sustav kojim bi se mogle uravnotežiti geografske razlike u proizvodnji energije vjetra i sunca.

Ambicije Europe u pogledu obnovljive energije trenutačno premašuju njezine planove u pogledu infrastrukture, stoga su nam te transeuropske infrastrukture potrebne brzo. One moraju biti isplative, sigurne, održive i fleksibilne, rekla je.

Zbog toga je belgijsko predsjedništvo Vijeća EU-a zatražilo doprinos EGSO-a planiranju prekogranične energetske infrastrukture. Zahvalan sam na posebno vrijednom doprinosu EGSO-a, koji će pomoći u raspravi u Vijeću.

Tko će snositi troškove ovog novog projekta?

Thomas Kattnig, izjavitelj za mišljenje, naglasio je važnost pronalaženja nove i bolje ravnoteže između javnih i privatnih subjekata na tržištu električne energije, tvrdeći da bi potrebna ulaganja trebala proizlaziti iz kombinacije javnog i privatnog sektora.

U ime Skupine organizacija civilnog društva, predsjednica Stručne skupine EGSO-a za promet, energiju, infrastrukturu i informacijsko društvo (TEN) **Baiba Miltoviča** istaknula je da se infrastruktura za prijevoz i distribuciju energije ne može smatrati standardnom robom, već da bi je trebalo klasificirati kao uslugu od općeg interesa i za gospodarstvo i za stanovništvo.

Članica EGSO-a **Maria Nikolopoulou**, koja je predstavljala EGSO-ovu skupinu radnika, upozorila je na važnost mobiliziranja privatnog sektora za financiranje novog projekta, koristeći veliku dobit energetskih poduzeća kako bi se izbjegli visoki troškovi za potrošače.

Za članicu EGSO-a **Alenu Mastantuono** iz EGSO-ove Skupine poslodavaca razvoj dobro integrirane energetske mreže utemeljene na interoperabilnosti i inovacijama nije bila samo nužnost, već zajednička odgovornost koja zahtijeva zajedničko djelovanje.

Konkurentnost Europe i budućnost unutarnjeg tržišta, povezano s usvajanjem mišljenja INT/1043 „Razvoj nove europske strategije za unutarnje tržište: pomoć našim poduzećima u suočavanju s tehnološkim, društvenim i okolišnim izazovima i izazovima u području konkurencije”, u srijedu, 17. siječnja 2024. u 15:00 sati

Europska unija mora ubrzati reforme konkurentnosti

Europa zaostaje u pogledu konkurentnosti i treba hitno riješiti nedostatke svojeg jedinstvenog tržišta, ali na način koji koristi i poduzećima i Europljanima.

Na plenarnom zasjedanju EGSO-a održana je rasprava o **europskoj konkurentnosti i budućnosti unutarnjeg tržišta**. Mišljenje EGSO-a u središtu te rasprave zatražilo je **belgijsko predsjedništvo** Vijeća EU-a, koje se obvezalo da će iskoristiti šest mjeseci rada kako bi se usredotočilo na konkurentnost i jedinstveno tržište. Mišljenje će također pomoći u oblikovanju izvješća na visokoj razini **Enrica Lette o budućnosti jedinstvenog tržišta**, koje će biti predstavljeno Europskom vijeću u ožujku.

Otvarajući raspravu **Oliver Röpke**, predsjednik EGSO-a, izjavio je: „[Jedinstveno tržište](#) koje pravilno funkcionira jedna je od najvećih prednosti EU-a. Međutim, današnji izazov nadilazi gospodarstvo; poziva na predanost poboljšanju socijalne i gospodarske konvergencije. Moramo nastojati smanjiti nejednakost, osiguravajući da produblјivanje socijalne neravnoteže ne ometa put prema europskoj integraciji.”

U mišljenju EGSO-a naglašava se da se unutarnje tržište mora suočiti s izazovima vrlo različitog svijeta od onog za koji je stvoreno devedesetih godina 20. stoljeća. Od tada svjedočimo globalizaciji i usponu Kine kao gospodarske supersile te nizu makrokriža, od klimatske krize do bolesti COVID-19 i rata u Ukrajini. Zbog toga je EU izložen suprotstavljenim pritiscima: održavanje jednakih uvjeta uz istodobno subvencioniranje svojih industrija kako bi se pomoglo financiranju zelene tranzicije; zadržavanje radnih mjesta u Europi uz istodobno osiguravanje konkurentnosti poduzeća iz EU-a; osiguravanje sirovina uz poštovanje radnih i ekoloških standarda.

Sandra Parthie, izjaviteljica za mišljenje, izjavila je: „Jedinstveno tržište pomoglo je da EU postane jedan od najmoćnijih trgovinskih blokova na svijetu, ali da će ta moćna pozicija uskoro biti narušena. U našem mišljenju predlažemo da se usredotočimo na razvoj europske industrijske politike koja nije zbroj 27 nacionalnih industrijskih politika, već istinski europski pogled na naš industrijski potencijal.”

Alain Coheur, suizjavitelj za mišljenje, izjavio je da bi „unutarnje tržište trebalo zaštititi poduzeća, radnike, potrošače i, prije svega, europske građane. Ali to bi nas također trebalo učiniti dinamičnima i širiti inovacije.”

Govoreći na raspravi, **Markus Beyrer**, glavni direktor Business Europe, izjavio je: "Imamo pitanje konkurentnosti. Zaostajemo za našim globalnim konkurentima, a jedinstveno tržište jedan je od dostupnih alata za rješavanje tog problema.

Smatra da bi se buduća strategija za jedinstveno tržište trebala temeljiti na 1. provjeri konkurentnosti za cjelokupno zakonodavstvo EU-a; 2) otvaranje tržišta za usluge; 3) normizacija bez prekomjerne regulacije; i 4. strukturne reforme u državama članicama jer „jedinstveno tržište može učiniti mnogo, ali i mnogo toga ne može učiniti.”

„Ne možete se natjecati s Kinom pod uvjetima Kine. Potreban nam je drugačiji pristup, usmjeren na kvalitetu, a ne na niske troškove", rekao je **Ludovic Voet**, konfederalni tajnik Europske konfederacije sindikata (ETUC). U našem konkurentnom sustavu poduzeća moraju plaćati pravedne plaće, nuditi dobra radna mjesta i ne štetiti okolišu. Europa mora zadržati zamah za pravednu zelenu tranziciju.” Naglasio je da je europski socijalni ugovor temelj jedinstvenog tržišta i da je potrebno ojačati ugovor.

Julia Blees, direktorica za politiku, Europska konfederacija industrija recikliranja (EuRIC), dijeli mišljenje svojeg sektora: „Želimo imati još jedan zeleni plan nakon izbora, ali zeleni plan pomiješan s industrijskim planom.”

Mišljenje EGSO-a uključuje prijedlog za imenovanje povjerenika za usluge od općeg gospodarskog interesa u sljedećoj Komisiji, s petogodišnjim planom za razvoj sigurnih, kvalitetnih i održivih usluga od općeg gospodarskog interesa. Oni čine 25 % BDP-a EU-a i 20 % ukupne zaposlenosti te obuhvaćaju ključne sektore kao što su promet, energetika, komunikacije, pristup vodi i sanitarnim uslugama. Međutim, oni su također vrlo važni u zdravstvu i socijalnim uslugama. „Oni su ključni ne samo za djelovanje naših poduzeća, već i za ravnotežu te socijalnu, gospodarsku i teritorijalnu koheziju našeg društva”, ističe se u mišljenju.

Izdvojena usvojena misljenja na siječanjском plenarnom zasijedanju:

- **ECO/633 – Gospodarska politika europodručja 2024.**

Referentni dokument/i: COM(2023) 903 final - EESC-2023-04821-00-00-AC-TRA

Ključne točke

EGSO:

- pozdravlja preporuke Europske komisije za europodručje, s kojima se uvelike slaže, kao i njezinu ocjenu trenutačne gospodarske situacije;
- poziva Europsku središnju banku (ESB) da primijeni razuman pristup koji se temelji na dinamičnoj monetarnoj politici usmjerenoj na podatke kako bi se inflacija dodatno smanjila prema ciljnoj razini te izražava potporu kontinuiranoj koordinaciji fiskalne politike država članica s monetarnom politikom ESB-a;
- podržava poziv Komisije na fiskalnu konsolidaciju i potiče države članice da postignu dogovor o reformi Pakta o stabilnosti i rastu prije kraja godine;
- pozdravlja preporuku Europske komisije državama članicama da, u skladu s nacionalnim praksama i poštujući ulogu socijalnih partnera, podrže kretanja plaća kojima se ublažava gubitak kupovne moći, naročito za osobe s niskim dohotkom, uzimajući u obzir dinamiku konkurentnosti i izbjegavajući trajne razlike unutar europodručja;
- pozdravlja uspostavljanje baze talenata EU-a i ponovno ističe važnost provedbe preporuka navedenih u izvješću o zapošljavanju i socijalnim kretanjima u Europi naslovljenom *Addressing labour shortages and skills gaps in the EU* (Rješavanje problema manjka radne snage i jaza u vještinama u EU-u);
- poziva na dovršetak unije tržišta kapitala kako bi se uklonile postojeće prepreke za ispunjavanje potreba za ulaganjima u pravednu i uključivu zelenu i digitalnu tranziciju;
- naglašava važnost dovršenja bankovne unije i uspostave trećeg stupa koji nedostaje, tj. europskog sustava osiguranja depozita (EDIS);
- poziva na ostvarivanje napretka u reformi tržišta električne energije i u pogledu energetske unije pomoću zakonodavstva i ulaganja u energetska infrastrukturu i međupovezanost. Ti su koraci ključni za smanjenje troškova energije u kućanstvima i istodobno poboljšanje konkurentnosti europskih poduzeća;
- naglašava izuzetnu važnost europskog rješenja za jačanje dugoročne konkurentnosti europskih poduzeća koje ne ugrožava jedinstveno tržište od temeljne važnosti. EGSO stoga ponovno ističe svoju potporu Platformi za strateške tehnologije za Europu i ponovno poziva Komisiju da u tu svrhu uspostavi zajedničke instrumente.

- **ECO/632 – Uspostava sustava oporezivanja sjedišta za MSP-ove**

Referentni dokument/i: COM(2023) 528 final – 2023/0320 (CNS)
EESC-2023-04262-00-AC-TRA

Ključne točke

EGSO:

- podržava prijedlog Europske komisije o uspostavi sustava oporezivanja sjedišta za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća (MMSP-ovi) i njegove ciljeve jer su oni u skladu s osnaživanjem MMSP-ova, pojednostavnjenjem njihova prekograničnog poslovanja i smanjenjem administrativnog i financijskog opterećenja, čime se povećava njihova ukupna konkurentnost;
 - napominje da će usvajanje prijedloga o sustavu oporezivanja sjedišta omogućiti visoku dodanu vrijednost poduzećima, zaposlenicima i državama članicama. Smanjenje administrativnog opterećenja omogućit će MMSP-ovima veće konkurentne prednosti u njihovu svakodnevnom poslovanju;
 - poziva da se ne odgađa donošenje prijedloga Komisije o uspostavi sustava oporezivanja sjedišta kako bi se poboljšao rast MMSP-ova i promicali jednaki uvjeti za sudjelovanje MMSP-ova s prekograničnim poslovanjem na unutarnjem tržištu, čime bi se doprinijelo dugoročnom rastu BDP-a i zaposlenosti;
 - smatra da će sustav oporezivanja sjedišta povećati i poboljšati suradnju među poreznim tijelima u državama članicama. Suradnja među njima ključna je za uspješnu i konstruktivnu provedbu predloženog sustava oporezivanja sjedišta i postizanje postavljenih ciljeva;
 - poziva Komisiju da nakon usvajanja prijedloga blisko surađuje s državama članicama i organizacijama koje predstavljaju MMSP-ove u svrhu podizanja razine osviještenosti o dostupnom mehanizmu sustava oporezivanja sjedišta među MMSP-ovima kako bi se uspješnije ostvarili ciljevi smanjenja regulatornog opterećenja, povećanja prekograničnog poslovanja i punog iskorištavanja prednosti jedinstvenog tržišta.
- **INT/1043 – Nova europska strategija za unutarnje tržište**

Referentni dokument/i:

Razmatračko mišljenje na zahtjev belgijskog
predsjedništva
EESC-2023-03693-00-00-AC-TRA

Ključne točke

EGSO:

- smatra da bi se Strategija za **budućnost unutarnjeg tržišta** trebala usredotočiti na nekoliko aspekata: **europsku industrijsku politiku, okvir koji pogoduje poduzećima i MSP-ovima, poduzeća socijalne ekonomije, javnu podršku europskom projektu, dobro organizirane i učinkovite usluge od općeg interesa** i korake za očuvanje i razvoj našeg **socijalnog modela**;
- poziva na izradu **novog analitičkog okvira koji će usmjeravati donošenje političkih odluka** u promijenjenom svijetu u kojem vladaju novi geopolitički izazovi. Postoji određen broj proturječnih ciljeva (zahtjevi za subvencije nasuprot zahtjevima za ograničavanje državnih potpora; zahtjevi za lokalnom proizvodnjom nasuprot nastojanjima da se tržišta otvore; pristup prijeko

potrebnim sirovinama nasuprot uvjetima opskrbe). Treba uspostaviti **novi sustav zajedničkog rada** kako bi se pronašla najbolja rješenja, a od ključne je važnosti razviti i novi duh suradnje među državama članicama kako bi se gajio **istinski osjećaj europskog identiteta**;

- poziva na to da se **ocijeni učinak liberalizacije usluga od općeg gospodarskog interesa** na ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i da se provede studija kojom će se utvrditi treba li **u sektorima u kojima se pružaju te usluge** uvesti **europske instrumente za javnu intervenciju**.
- **NAT/913 – Ususret zajedničkoj poljoprivrednoj politici (ZPP) nakon 2027.**

Referentni Razmatračko mišljenje na zahtjev predsjedništva
dokument/i: EESC-2023-03963-00-00-AC

Ključne točke

EGSO smatra da zajednička poljoprivredna politika (ZPP) nakon 2027.:

- mora pružiti **stabilan i dugoročan politički okvir** usmjeren na održivu proizvodnju hrane i otvorenu stratešku autonomiju Europske unije, ujedno štiti raznolikost vrsta poljoprivrede u EU-u i odgovarati na društvene i ekološke potrebe („javni novac za javna dobra”), ali i osiguravati ruralni razvoj.
- mora biti **poziv na djelovanje** koji će istaknuti potrebu za primjerenom potporom poljoprivrednicima u tranziciji;
- unatoč činjenici da se udio proračuna EU-a koji se izdvaja za ZPP tijekom posljednjih 40 godina stalno smanjivao, i pao sa 65,5 % u 1980. na malo manje od 25 % u 2021., **financiranje** ZPP-a mora biti razmjerno njegovoj ambiciji da podržava pravednu tranziciju, a postojeću osnovnu potporu dohotku zasnovanu na površini treba postupno zamjenjivati financijskim poticajima za poljoprivrednike za usluge korisne za okoliš i društvo, uz razumno prijelazno razdoblje koje može biti i dulje od trajanja jedinstvenog višegodišnjeg financijskog okvira; uz druge politike i kako bi se zaustavio daljnji pad broja poljoprivrednih gospodarstava u EU-u,
- treba promicati **generacijsku obnovu** pristupom zemljištu, povećanjem prosječnih prihoda od poljoprivrede, povoljnim uvjetima ulaganja, osnaživanjem žena, dobrim radnim uvjetima, poboljšanjem dugoročnih izgleda za poljoprivrednike, promicanjem održivog iskorištavanja napuštenog ili marginalnog zemljišta i ekstenzivnog uzgoja stoke;
- mora očuvati održivu poljoprivrednu proizvodnju u cijelom EU-u i pridonositi promicanju **potražnje potrošača** u EU-u za zdravijom i održivom prehranom, smanjivati rasipanje hrane i regulirati tržište hrane kako bi se riješio problem financijalizacije prehrambenog sektora;
- treba razmotriti uključivanje **protucikličkih mjera** i osigurati programe potpore za ulaganja namijenjene proizvodnji energije iz obnovljivih izvora na razini poljoprivrednih gospodarstava i na lokalnoj razini u ruralnim područjima;
- treba se temeljiti na ojačanim javno-privatnim partnerstvima za **sustave osiguranja** kao odgovor na posljedice ekstremnih klimatskih uvjeta;

- treba podržavati **digitalne tehnologije** za koje se pokazalo da smanjuju utjecaj na prirodu i okoliš i poboljšavaju dobrobit životinja i radnih uvjeta;
- treba predvidjeti **postupke preispitivanja** izrade i prilagodbe strateških planova kako bi se omogućilo sudjelovanje dionika, veća fleksibilnost za države članice i brže prilagodbe nakon prvotnog odobrenja.
- **INT/1041 - Revizija direktive o kašnjenju u plaćanju**

Referentni COM(2023) 533 final – 2023/0323 (COD)
dokument/i: EESC-2023-03705-00-00-AC-TRA

Ključne točke

EGSO:

- pozdravlja Komisijinu Komunikaciju o paketu olakšica za mala i srednja poduzeća (MSP) i njezinu namjeru da dodatno smanji zakašnjela plaćanja. Istodobno je **zabrinut zbog toga što bi se pretvaranjem postojeće direktive u uredbu mogla ograničiti fleksibilnost država članica** i poslovnog okruženja u trenutku kad se EU suočava s višestrukim izazovima;
- smatra da je **kašnjenje u plaćanju** štetno za vlasnike malih poduzeća, njihove obitelji i zaposlenike i da ima **ozbiljne posljedice na plaćanje komunalnih usluga i najamnina i otplatu zajmova**, kao i na njihov **moral i produktivnost**;
- smatra da Komisija svojim prijedlogom **uvođenjem pretjerano restriktivnih mjera** pokušava riješiti problem dugih rokova plaćanja, a ne zakašnjelih plaćanja, **umjesto da poboljša postojeći provedbeni okvir** učinkovitijim pravilima;
- naglašava važnost fleksibilnih pregovora pri određivanju rokova za plaćanje i ističe veliku zabrinutost zbog prijedloga Komisije. **Predloženim ograničenjem na 30 dana zapravo se uklanja ugovorna sloboda među poduzećima**;
- pozdravlja predloženi rok za plaćanje od 30 dana za transakcije između javnih tijela i poduzeća. **Javna tijela trebala bi biti primjer jer su ključan partner za poduzeća**;
- vidi potencijalnu korist od uvođenja **nacionalnih provedbenih tijela**. Međutim, naglašava da će takva tijela **morati djelovati objektivno i jamčiti najveću moguću povjerljivost** pri postupanju s poslovno osjetljivim informacijama poduzeća i javnih tijela, bez nametanja dodatnih obveza u pogledu izvješćivanja;
- smatra da bi **strogi uvjeti u pogledu rokova za plaćanje** mogli utjecati na komercijalne transakcije na jedinstvenom tržištu i potaknuti poslovanje izvan EU-a. Bilo bi jednostavnije surađivati s dobavljačima iz trećih zemalja koji smiju prihvaćati dulje rokove za plaćanje. To bi **moglo ugroziti europsku konkurentnost**, pa to treba izbjeći.
- **TEN/823 – Planiranje prekogranične energetske infrastrukture**

Referentni dokument/i: Razmatračko mišljenje na zahtjev belgijskog predsjedništva Vijeća EU-a
EESC-2023-03641-00-00-AC-TRA

Ključne točke

EGSO:

- naglašava da se energetska infrastruktura, kao što je infrastruktura za prijenos i distribuciju energije, ne može tretirati kao svaka druga roba, nego je treba smatrati uslugom od općeg interesa za gospodarstvo i građane;
 - traži da se posebna pozornost posveti definiranju razvoja mreže, uključujući kopnenu i odobalnu prekograničnu međupovezanost, kao kritične infrastrukture od prevladavajućeg javnog interesa, uključivanju zaštite klime kao regulatornog cilja i, općenito, boljoj sinkronizaciji u planiranju obnovljivih izvora energije i elektroenergetske mreže;
 - naglašava da su, s obzirom na sve veću potražnju, posebno važna znatna ulaganja u elektroenergetske mreže kako bi se potaknulo europsko gospodarstvo i otvorila visokokvalitetna (zelena) radna mjesta;
 - kako bi se bolje koordinirale njihove aktivnosti i osiguralo da mreža ima koristi od digitalizacije, poziva na uvođenje mjera s većim obvezujućim učinkom za operatore prijenosnih sustava i operatore distribucijskih sustava, ali i uključivanje proizvođača energije u mjere za stabilizaciju mreže;
 - naglašava da valja posvetiti posebnu pozornost sigurnosnim mjerama u okviru energetske infrastrukture, na primjer u velikim energetske postrojenjima. Konkretno, pitanje (kibernetičke) sigurnosti trebalo bi postati još veći prioritet.
- **REX/578 – Suočavanje s posljedicama klimatskih promjena i uništavanja okoliša na mir, sigurnost i obranu**

Referentni dokument/i: EESC-2023-03725-00-00-AC

Ključne točke

EGSO:

- smatra da posljedice klimatskih promjena povećavaju rizike i prijetnje miru i europskoj i međunarodnoj sigurnosti;
- podržava namjeru Europske komisije da uzme u obzir pitanje povezanosti klime i sigurnosti, ali napominje da treba bolje definirati zemljopisne, političke i vojne aspekte tog pitanja;
- naglašava da je hitno potrebno ulagati u pružanje otpornih odgovora, među ostalim pripremom europskog procesa donošenja odluka za te vrste napetosti u budućnosti;
- preporučuje europskim institucijama da razmisle o tome da pri oblikovanju

politika Zajednice vode računa o brzim promjenama biofizičkih okolnosti (o kojima ovise životi i dobrobit ljudi) i političkoj koheziji (kako država članica, tako i susjednih i partnerskih zemalja EU-a);

- podsjeća na temeljnu misiju europskog projekta – promicanje i održavanje mira – i ponovno ističe njegovu primarnu važnost. U tu svrhu Europa mora ulagati veće napore u očuvanje mira, koje je neodvojivo povezano s očuvanjem i promicanjem temeljnih prava i demokracije. Tome teži i pristup koji se bavi povezanošću klime i sigurnosti jer se njime želi održati i promicati temeljna prava u kontekstu izazova koje bi posljedice nesigurnosti uzrokovane klimatskim promjenama mogle predstavljati za pojedince i za društva;
- preporučuje da se u većoj mjeri uzima u obzir povezanost klime i sigurnosti stvaranjem proaktivnih sučelja između institucija odgovornih za vanjske odnose, unutarnju koheziju Unije i sigurnosne i obrambene službe država članica, uključujući trajni dijalog sa znanstvenom zajednicom. Spomenuto ulaganje većih napora morat će uključivati doprinos istraživanja i inovacija u području otpornosti, čime će se poboljšati predviđanje i učinkovitost djelovanja EU-a.

- **INT/1023 – Korupcija u javnoj nabavi / Unutarnje tržište**

Referentni samoinicijativno mišljenje
dokument: EESC-2023-01711-00-00-AC-TRA

Ključne točke

EGSO:

- smatra da Komisija mora ponovno uvesti izvješće EU-a o borbi protiv korupcije;
- naglašava da EU mora dati prednost evaluaciji zakonodavnog okvira o integritetu javne nabave i njegovoj provedbi u praksi kako bi se provjerilo je li taj okvir u skladu s potrebama borbe protiv korupcije;
- podržava prijedlog Europskog parlamenta kojim se od Komisije traži da pripremi globalnu strategiju EU-a za borbu protiv korupcije;
- smatra da bi se naponi u borbi protiv korupcije trebali bolje uskladiti s naporima za zaštitu i razvoj demokracije u EU-u jer koruptivne prakse mogu političkim akterima ponuditi nezakonitu dobit i resurse za kampanju i održavanje sustava potpore koji se temelji na klijentizmu;
- smatra da je europsko tržište javne nabave trebalo biti digitalizirano prije mnogo godina. Stoga je ključno da Komisija nastavi pružati tehničku potporu nacionalnim tijelima za vrijeme cijelog tog zahtjevnog postupka;
- smatra da bi Komisija mogla pridati veću važnost paktovima o integritetu;
- uvjeren je da bi sustav za međusobno isključivanje (između europskih tijela/nacionalnih institucija/privatnih banaka) mogao biti koristan za zaštitu unutarnjeg tržišta od zlouporabe javnih sredstava dodijeljenih natječajima;

- potiče Europsku komisiju i druge institucije EU-a te nacionalne institucije da razmotre zastupanje radnika, kolektivno pregovaranje i socijalni dijalog kao ključne instrumente za djelotvornost borbe protiv korupcije na svim razinama;
- potiče sva poduzeća/udruge poslodavaca i socijalne partnere da aktivno slijede kulturu integriteta i poštuju najbolje standarde dostupne na nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- sa zanimanjem iščekuje institucionalizaciju i razvoj mreže EU-a za borbu protiv korupcije te je spreman sudjelovati u njezinu radu.